

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 74/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. F. L., B., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/30/2009 a jeho rozsudkom z 1. apríla 2010 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Co/145/2010 a jeho rozsudkom z 18. apríla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. F. L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2011 doručená sťažnosť Ing. F. L., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/30/2009 a jeho rozsudkom z 1. apríla 2010 a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Co/145/2010 a jeho rozsudkom z 18. apríla 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ doručil 10. februára 2009 okresnému súdu žalobu o náhradu škody proti Slovenskej republike z dôvodu, že mu mala byť spôsobená škoda právoplatným rozsudkom okresného súdu č. k. SA 5 C/218/2002-144 zo 4. apríla 2005, ktorý bol potvrdený rozsudkom krajského súdu č. k. 10 Co/182/2005-184 z 21. marca 2006. Proti označenému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 2 Cdo 294/2006 z 26. februára 2008 odmietol. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 369/08-24 zo 16. októbra 2008 sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 ústavy rozsudkom okresného súdu č. k. SA 5 C 218/02-144 zo 4. apríla 2005, rozsudkom krajského súdu č. k. 10 Co 182/2005-184 z 21. marca 2006 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 294/2006 z 26. februára 2008, odmietol.

Okresný súd rozhodol o žalobe z 10. februára 2009 uznesením č. k. 8 C/30/2009-15 z 2. marca 2009 tak, že konanie o náhrade škody v sume 35 517,49 € s prísl. zastavil z dôvodu prekážky právoplatne rozhodnutej veci. Na základe odvolania sťažovateľa rozhodol krajský súd uznesením č. k. 23 Co/154/2009-41 z 30. septembra 2009 tak, že uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd následne rozsudkom č. k. 8 C/30/2009-82 z 1. apríla 2010 žalobu zamietol *„s odvolaním sa na ustanovenie § 6 odst. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Podľa tohto ustanovenia je pre*

priznanie náhrady škody conditio sine qua non zrušenie alebo zmena pre nezákonnosť právoplatného rozsudku vydaného v pôvodnom konaní. “.

Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd ako odvolací súd rozsudkom č. k. 23 Co/145/2010-99 z 18. apríla 2011 potvrdil rozsudok okresného súdu.

Sťažovateľ sa domnieva, že na základe uvedených skutočností boli porušené ním označené základné práva podľa ústavy, práva podľa dohovoru a podľa dodatkového protokolu. V tejto súvislosti v sťažnosti uvádza:

„Pokiaľ súdy Slovenskej republiky tvrdili, že nemajú právomoc preskúmať škodu, ktorú sťažovateľovi spôsobili nezákonným rozsudkom, voči ktorému nie je možnosť odvolania, odmietli sťažovateľovi právo na prístup k súdu. Súdy sú s ohľadom na § 4 Občianskeho zákonníka a § 3 Občianskeho súdneho poriadku povinné prejednať žiadosť o náhradu škody spôsobenej nezákonným zásahom súdov do sťažovateľovho práva na pokojné užívanie jeho majetku. ...

V pôvodnom konaní bol rozsudok Okresného súdu... potvrdený rozsudkom Krajského súdu... Táto okolnosť spôsobila, že dovolací senát uznesením č. k. 2 Cdo 294/2006 z 26. 2. 2008 odmietol dovolanie vo veci s odôvodnením, že nezákonný rozsudok odvolacieho súdu nie je zmätočný. Odmietnutím dovolania podaného sťažovateľom nastal stav nemožnosti nápravy tohto rozsudku napriek jeho preukázanej nezákonnosti.

Rozsudok podľa dôkazu č. 4 je dôkazom, že Okresný súd Galanta rozsudkom vydaným v pôvodnom konaní v znení potvrdzujúceho rozsudku Krajského súdu v Trnave porušil svoju právnu povinnosť, keď schválil okolnosť, že exekútorka si prisvojila výlučnú kompetenciu súdu a vylúčila vecí povinného z exekúcie, ako i okolnosť, že exekútorka odmietla včas exekvovať účet povinného. Týmto postupom Okresný súd Galanta sťažovateľovi spôsobil škodu vo výške nároku uplatneného žalobou. Meritum návrhu sťažovateľa súd prvého stupňa preskúmal na základe pokynu odvolacieho súdu podľa dôkazu č. 3 a tam zistil, že súdy v pôvodnom konaní svoju právnu povinnosť skutočne porušili. Na základe tvrdenia, že o už vykonanom skúmaní nie je oprávnený rozhodnúť, t. j., že nie je oprávnený skúmať uplatnený nárok na náhradu škody spôsobenej právoplatným rozsudkom, však vec zamietol.

Pokiaľ súdy oboch stupňov zaujali postoj odporujúci zákonu a len pre tento postoj nerozhodli vec, v ktorej zistili porušenie právnej povinnosti súdmi, odňali sťažovateľovi možnosť konať pred súdom v takom rozsahu, že mu až odmietli prístup k súdu. Odmietnutím rozhodnúť žalobu sťažovateľa o škode spôsobenej právoplatným rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. SA 5C 218/02-144 z 4. 4. 2005 sťažovateľovi súdy odňali zákonom garantované právo na účinný prostriedok nápravy prostredníctvom súdneho konania. Týmto konaním súdy Slovenskej republiky sťažovateľovi odmietli i právo na náhradu škody, ktorú preukázane spôsobili súdy. Právna teória nepripúšťa liberáciu štátu zo spôsobenej škody. Takto súdy odmietli sťažovateľovi priznať právo na účinný prostriedok nápravy. ...

Právo sťažovateľa na prístup k súdu bolo porušené najmä odmietnutím rozhodnúť o jeho práve na náhradu škody spôsobenej právoplatným rozsudkom. Toto právo občanom Slovenskej republiky zaručuje § 6, ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. ... Súdy oboch stupňov tvrdia..., že citované zákonné ustanovenie je nepoužiteľné na rozhodnutie súdov, pretože ak súd rozhodol o veci, ktorá patrí do jeho právomoci podľa § 7, ods. 1 O. s. p., potom nemôže prekročiť svoju právomoc.

Sťažovateľ je toho názoru, že takýto výklad § 7, ods. 1 O. s. p. odporuje zákonu. Zatiaľ neexistuje dostačujúci počet rozhodnutí k vzťahu medzi súdnymi rozhodnutiami a § 6, ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. (t. j. presnejšie, doposiaľ neexistuje takéto rozhodnutie žiadne). Napriek tomu sťažovateľ tvrdí, že § 6, ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. sa nepochybne vzťahuje aj na rozhodnutia súdov ako orgánov verejnej moci. ... jediný orgán, ktorého nezákonné právoplatné rozhodnutie, ktorým prekročil svoju právomoc, nemožno zrušiť, je súd. V každom inom prípade, ak bola škoda spôsobená rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorým orgán verejnej moci prekročil svoju právomoc, potom je zrušenie alebo zmenu rozhodnutia pre nezákonnosť možné ľahko dosiahnuť konaním na súde. ... Okrem toho zrušeniu právoplatného rozhodnutia súdu bráni aj ustanovenie § 159 O. s. p. Inými slovami, právoplatný rozsudok je platný, i keby ním bolo rozhodnuté akokoľvek nesprávne. Škodu spôsobenú právoplatným rozsudkom nemožno napraviť žiadnym iným mechanizmom, jedine využitím § 6, ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. ...

Sťažovateľ je toho názoru, že v danom prípade je osobitného zreteľa hodná okolnosť, keďže k vzniku škody došlo tiež v dôsledku nesprávneho úradného postupu. Zodpovednosť súdov z nesprávneho úradného postupu vznikla v príčinnej súvislosti medzi nesprávnym

úradným postupom, kedy súdy právoplatným rozsudkom schválili nezákonný postup a nečinnosť exekútorky, ktorým došlo k vzniku škody sťažovateľovi, ako zákonný. Tak je to preto, že nesprávnym úradným postupom je porušovanie povinnosti rešpektovať zákon pri rozhodovaní o merite konania, predovšetkým nesprávne rozhodnutie, t. j. rozhodnutie bez splnenia zákonných podmienok. Takto právoplatné rozhodnutie nezákonne zasiahlo do vlastníckeho práva sťažovateľa k predmetu toho vlastníctva sťažovateľa, ktoré mal v držbe povinný a ktorého exekútorka odmietla exekvovať. ...

Sťažovateľ tvrdí, že peniaze, ktoré sú jeho vlastníctvom, súdy Slovenskej republiky nezákonným postupom, ktorý predchádzal vydaniu nezákonného rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. SA 5C 218/02-144 z 4. 4. 2005, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 10Co/1825/2005-184 z 21. 3. 2006, odovzdali exekútorky, ktorá porušila exekučný poriadok tak, že pre oprávneného sťažovateľa nevymohla od povinného nič, napriek tomu, že v čase exekúcie povinný disponoval majetkom viacnásobne prevyšujúcim pohľadávku sťažovateľa. Tento výrok právoplatného rozsudku nemožno zmeniť alebo zrušiť a sťažovateľ platnosť citovaného nezákonného výroku právoplatného rozsudku rešpektuje. Sťažovateľ ale tvrdí tiež, že štát jeho vlastníctvo nemal právo odňať a nemal právo jeho peniaze nikomu darovať. Takto smie štát podľa názoru sťažovateľa nakladať len so svojím vlastným majetkom a nie s majetkom cudzím. ...

Sťažovateľ má za to, že jeho právo na pokojné užívanie svojho majetku ako aj jeho právo nadobúdať vlastníctvo k majetku zakotvené v článku 20 odseku 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené, a preto má právo na náhradu škody, prípadne ak Ústavný súd dospeje k názoru, že vlastníctvo sťažovateľa bolo obmedzené zákonne, tak má sťažovateľ nepochybne nárok na primeranú náhradu za takéto obmedzenie ako to stanovuje vyššie spomínaný článok 20 odsek 4 Ústavy Slovenskej republiky.“

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„Základné práva sťažovateľa a to právo podľa Čl. 1... Čl. 6 ods. 1... Čl. 13 Dohovoru... Čl. 46 ods. 1... Čl. 46 ods. 3 Ústavy SR... boli porušené postupom Okresného súdu Galanta v konaní č. k. 8C/30/2009 a Krajského súdu v Trnave v konaní č. k. 23Co/145/2010.

Ústavný súd zrušuje rozsudok Okresného súdu Galanta č. k. 8C/30/2009-83 z 1. 4. 2010 a rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 23 Co/145/2010-99 z 18. 4. 2011 a vracia im ich na opätovné prejednanie.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi... primerané finančné zadostučinenie v sume 3.000,- € (slovom tritisíc eur), ktoré mu je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi... náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 314,18 EUR, ktorá je splatná do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa...“

Návrh na priznanie primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľ odôvodnil takto:

„Sťažovateľke... skutočne vznikla majetková, ale najmä aj nemajetková ujma tým, že súdy konajú, vzhľadom na povahu veci, s neospravedlniteľnými porušeniami základných ľudských práv.

Vzhľadom na vyššie uvedené, sťažovateľ považuje priznanie primeraného finančného zadostučinenia podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde za odôvodnené.

Navrhujem, aby Ústavný súd SR priznal sťažovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy v takej výške, ktorou by aspoň čiastočne zmiernil dôsledky, ktoré štát sťažovateľovi spôsobil nemožnosťou nápravy nezákonného stavu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/30/2009 a jeho rozsudkom z 1. apríla 2010 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Co/145/2010 a jeho rozsudkom z 18. apríla 2011.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach (právo na spravodlivé súdne konanie).

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto Dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/30/2009 a jeho rozsudkom z 1. apríla 2010

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/30/2009 a jeho rozsudkom z 1. apríla 2010 ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva,

že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnutý postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/30/2009 a jeho rozsudok z 1. apríla 2010, pretože ich preskúmal na základe odvolania sťažovateľa podľa § 201 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku krajský súd.

V súvislosti s namietaným porušením základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu je ústavný súd oprávnený preskúmať len postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Co/145/2010 a jeho rozsudok z 18. apríla 2011 (obdobne napr. m. m. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Co/145/2010 a jeho rozsudkom z 18. apríla 2011

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti; nie je súčasťou systému všeobecných súdov. Z tohto ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

1. V sťažnosti sťažovateľ predovšetkým namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Co/145/2010 a jeho rozsudkom z 18. apríla 2011.

Krajský súd v odôvodnení namietaného rozsudku z 18. apríla 2011, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu, uviedol:

„Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozhodnutia, pre svoje skutkové zistenia vzal do úvahy skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonávaných dôkazov, prednesov účastníkov, listinných dôkazov, pripojených spisov Okresného súdu Galanta sp. zn. SA 5C/218/2002, Ex 242/2002, žiadne skutočnosti, ktoré boli v tomto konaní vykonávanými dôkazmi preukázané alebo vyšli za konania najavo neopomenul, v hodnotení dôkazov nie je logický rozpor a vec i správne právne posúdil, svoje rozhodnutie náležite, podrobne a logicky odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozhodnutím súdu prvého stupňa i s jeho odôvodnením a v podrobnostiach na neho odkazuje.“

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol ďalšie dôvody, pre ktoré potvrdil rozsudok okresného súdu, pričom v tejto súvislosti uviedol:

„Odvolaťel namietal, že súd prvého stupňa nedostatočne posúdil právomoc súdov sa zaoberať vecou podľa § 7 ods. 1 a 2 O. s. p. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na správne právne závery súdu prvého stupňa o tom, že právomoc súdov je upravená v § 7 a nasl. O. s. p. a prekročenie právomoci podľa odvolateľa mohlo spočívať v tom, že súdy si prisvojili a vykonali právo schváliť prenos oprávnení zo súdov na exekútorku a vymysleli, že exekútorka včas blokovala účet povinného, hoci exekútorka to nikdy netvrdila. Žalobca dôsledne nerozoznáva pojem právomoc súdu konať, teda samotná kompetencia súdu zverená štátom rozhodovať o určitých nárokoch a na druhej strane zistenie skutkového stavu veci, teda súd sa zaoberá až následne pri uplatnení konkrétneho nároku tým, či exekútorka mala právo alebo nemala právo odblokovať účel povinného. Týmto sa však súdy prvého stupňa museli pri uplatnení nároku na náhradu škody vyplývajúcu z exekučného konania zaoberať už v pôvodnom konaní. Prekročenie právomoci súdu konať v pôvodnom konaní teda zistené nebolo. ...

Predmetom konania vo veci Okresného súdu Galanta vo veci sp. zn. 5C/218/2002 a predmetom konania vo veci sp. zn. 10Co/182/2005, prejednávajúci odvolania žalobcu vo veci samej, bola náhrada škody uplatňovaná proti žalovaným 1: JUDr. E. P., súdnej exekútorke a 2: Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR vo výške

1.900.443.40,- Sk s príslušenstvom. Žaloba bola zamietnutá súdom prvého stupňa a odvolací súd rozhodnutie potvrdil z dôvodu, že žalobca nepreukázal vznik škody v súvislosti s činnosťou exekútorky. Zodpovednosť žalovaného v 2. rade nebola preukázaná, nebol preukázaný nesprávny úradný postup. Právomoc súdov pri uvedenom nároku žalobcu je daná a odôvodnená podľa § 7 ods. 1 O. s. p. Súd sa právomocou zaoberali, vychádzali z toho, že je daná ako jedna z podmienok konania.

Pri kompetencii dovolacieho súdu, pri potvrdení rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolacím súdom, je potrebné dať do pozornosti príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, akým spôsobom dovolací súd môže rozhodnúť v predmetnej veci. ... Dovolací súd nezistil tieto dôvody, keď osobitne sa zaoberal možnosťou odňatia konať pred súdom a nezistil závažné procesné vady spôsobené nedostatkom právomoci súdov. Taktiež súd konštatoval, že pokiaľ ide o námietku dovolateľa spochybňujúcu správnosť zistenia skutkových záverov súdov nižších stupňov, vyslovenie tvrdení, ktoré neuviedol žiaden účastník konania, nedostatočné zistenie skutkového stavu veci, či vyslovenie skutkových zistení a právnych názorov, ktoré sú v rozpore s platnými zákonmi Slovenskej republiky dovolací súd uviedol, že nejde o relevantné procesné vady, ktorými by bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom. Odmietnutie dovolania bolo odôvodnené z toho dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok neprípustný. Dovolací súd sa nezaoberal napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti a námietok dovolateľa. Aplikácia § 6 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. na daný prípad neprichádzala do úvahy, nakoľko sudy neprekročili svoju právomoc.

Odvolací súd sa zaoberal aj dôvodmi, ktorými žalobca argumentoval, či v danom prípade by malo ísť o § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím prichádza do úvahy len vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. V danom prípade však právoplatné rozhodnutia, o ktorých žalobca tvrdí, že mu bola spôsobená škoda neboli zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že právoplatné rozhodnutie bolo napadnuté dovolaním žalobca, avšak dovolací súd rozhodnutie nezrušil ani nezmenil, rozhodol o odmietnutí dovolania žalobcu. V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že by mohlo prichádzať do

úvahy mimoriadne dovolanie. Žalobca však netvrdil, že by na mimoriadne dovolanie podal podnet.“

Odôvodnenie rozsudku krajského súdu nemožno posudzovať izolovane a je potrebné ho skúmať vo vzájomnej súvislosti s odôvodnením rozsudku okresného súdu (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 331/09, IV. ÚS 342/2010), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Z toho dôvodu je pre ústavný súd relevantné skúmať aj odôvodnenie rozsudku okresného súdu.

Okresný súd žalobu sťažovateľa zamietol rozsudkom č. k. 8 C/30/2009-82 z 1. apríla 2010. V odôvodnení svojho rozsudku poukázal na § 6 ods. 1 a 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), pričom v tejto súvislosti uviedol:

„V § 6 ods. zák. č. 514/2003 sa hovorí o tom, že právo na náhradu škody možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť.

Uvedené rozhodnutia ktoré žalobca napáda neboli ani zrušené ani zmenené. Proti rozhodnutiu Krajského súdu v Trnave 10 Co 182/2005 zo dňa 21. 3. 2006 bolo podané dovolanie, ktoré bolo Najvyšším súdom SR v konaní 2 Cdo 294/2006 zo dňa 26. 2. 2008 odmietnuté.

Vo svojom rozhodnutí Najvyšší súd SR uviedol, že žalobcovi nebolo odňaté procesné oprávnenie zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci a teda svojím postupom žalobcovi v prejednávanej veci nebola odňatá možnosť pred súdom konať. ...

V § 6 ods. 4 sa hovorí o tom, že ak orgán verejnej moci prekročil svoju právomoc nie je zrušenie alebo zmena rozhodnutia pre nezákonnosť podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody.

Keďže súdy mali právomoc vo veci konať na uplatnenie nároku žalobcu by bolo potrebné zrušenie alebo zmena rozhodnutia k čomu však nedošlo s poukazom aj na odmietnutie dovolania Najvyšším súdom SR. Z uvedeného teda vyplýva, že žalobca ani

nemal zákonný nárok obrátiť sa na súd s nárokom na náhradu škody. Z vyššie uvedených dôvodov súd žalobu zamietol.“

Základom argumentácie sťažovateľa je jeho nesúhlas s právnym názorom krajského súdu ako odvolacieho súdu a okresného súdu ako súdu prvého stupňa v súvislosti so splnením podmienok na uplatnenie nároku zo zodpovednosti za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Pokiaľ ide o § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., nezákonným rozhodnutím podľa tohto ustanovenia môže byť aj rozhodnutie súdu. Ako podmienku uplatnenia zodpovednosti za škodu uvedené ustanovenie predpokladá, že predmetné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Právoplatné súdne rozhodnutia v zákonom predpokladaných prípadoch možno zrušiť na základe mimoriadnych opravných prostriedkov (dovolania, mimoriadneho dovolania), ale aj prostredníctvom sťažnosti podanej ústavnému súdu. Z uvedeného je zrejmé, že aj vo vzťahu k súdnym rozhodnutiam zrušenie alebo zmena rozhodnutia všeobecného súdu podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. je nevyhnutná pre úspešné uplatnenie nároku zo zodpovednosti za škodu. Ústavný súd sa v tejto súvislosti stotožňuje s konštatovaním krajského súdu, že predmetný rozsudok okresného súdu nebol zmenený ani zrušený ani na základe odvolania a ani na základe dovolania. Znamená to, že nebola splnená zákonom ustanovená podmienka v § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.

Podľa § 6 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. ak bola škoda spôsobená rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorým orgán verejnej moci prekročil svoju právomoc, nie je zrušenie

alebo zmena rozhodnutia pre nezákonnosť podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody.

Pokiaľ ide o § 6 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., konajúce sudy konštatovali, že uvedené ustanovenie v tejto veci nemožno aplikovať z dôvodu, že sudy v namietanom konaní a svojím rozhodnutím, ktorým mala sťažovateľovi vzniknúť škoda, neprekročili svoju právomoc. Ústavný súd na základe uvedených skutočností konštatuje, že záver krajského súdu nie je zjavne neodôvodnený, jeho právne závery sú spätne preskúmateľné a primerane odôvodnené. Rovnako tak uvedené právne závery nemajú znaky arbitrárnosti, t. j. svojvôle, preto sú ústavne udržateľné. Z uvedeného je zrejmé, že v danom prípade všeobecné sudy neprekročili pri svojej rozhodovacej činnosti svoju právomoc (predpokladanú v § 6 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z.) pre vznik nároku na náhradu škody.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Krajský súd ako odvolací súd sa v namietanom rozsudku stotožnil s právnym názorom okresného súdu ako súdu prvého stupňa o tom, že v prípade sťažovateľa neboli splnené všetky zákonné podmienky na priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej rozsudkom okresného súdu č. k. SA 5 C/218/2002-114 zo 4. apríla 2005. Krajský súd poukázal na to, že predmetný rozsudok okresného súdu nebol zrušený ani zmenený – na základe odvolania ho potvrdil krajský súd rozsudkom sp. zn. 10 Co/182/2005 z 21. marca 2006 a dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu bolo odmietnuté uznesením sp. zn. 2 Cdo/294/2006 z 26. februára 2008.

Zo sťažnosti sťažovateľa a z jej príloh je zrejmé, že sťažovateľ uplatnil nárok na náhradu škody, ktorá mu mala byť spôsobená rozsudkom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. SA 5 C/218/2002. Predmetom tohto konania bolo rozhodovanie o náhrade škody, ktorú sťažovateľ požadoval od súdnej exekútorke a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorá mala sťažovateľovi vzniknúť pri vykonávaní exekúcie proti povinnému D. B. Sťažovateľ žalobu o začatie konania vedeného pod sp. zn. SA 5 C 218/2002 podal na základe § 33 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov. Rozhodovanie o uvedenom nároku patrí do právomoci súdov (§ 7 Občianskeho súdneho poriadku), preto v tejto veci nemožno aplikovať § 6 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z.

Z návrhu sťažovateľa z 10. februára 2009, o ktorom rozhodol okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/30/2009, je zrejmé, že škoda, ktorej náhradu si sťažovateľ uplatnil, mala vzniknúť „*nezákonným rozhodnutím Okresného súdu v Galante č. k. SA 5 C 218/02-144*“, t. j. v inom konaní, ako sťažovateľ namieta, a ktoré je predmetom posudzovania ústavného súdu na základe sťažnosti doručenej mu 8. augusta 2011. Neobstojí ani námietka sťažovateľa, že škoda mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom okresného súdu (§ 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.), pretože okresný súd v tomto konaní rozhodoval o nároku na náhradu škody z dôvodu nezákonného rozhodnutia, a nie nesprávneho úradného postupu, t. j. okresný súd rozhodoval v súlade s obsahom žaloby, ktorá sa premietla aj do petitu.

Podľa názoru ústavného súdu obidva označené súdy svoje napadnuté rozhodnutia primerane odôvodnili s tým, že tieto právne závery nevykazujú znaky arbitrárnosti, a preto sú ústavne udržateľné. V tejto súvislosti ústavný súd tiež poukazuje na svoju judikatúru (I. ÚS 84/96, I. ÚS 6/97), v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru). Ústavný súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu

v namietanom konaní a jeho rozsudkom z 18. apríla 2011. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu ako odvolacieho súdu (v spojení s okresným súdom ako súdom prvého stupňa) nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor týchto všeobecných súdov svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. krajským súdom ako odvolacím súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Ústavný súd v postupe krajského súdu v namietanom konaní nezistil ani žiadne skutočnosti, ktoré by vytvárali priestor na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 13 dohovoru po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

2. V súvislosti s namietaným porušením práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v namietanom konaní a jeho rozsudkom z 18. apríla 2011 ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej absencia porušenia ústavnoprocených princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv sťažovateľa hmotnoprávneho charakteru, medzi ktoré patrí aj právo garantujúce ochranu majetku (m. m. IV. ÚS 116/05). Ústavný súd v súlade so svojou skoršou judikatúrou (napr. II. ÚS 78/05) aj naďalej zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, prípadne čl. 6 ods. 1 dohovoru. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy (v konaní

o sťažnosti v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy.

Keďže ústavný súd postup krajského súdu v namietanom konaní a jeho rozsudok z 18. apríla 2011 nepovažoval za arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené, nemohlo postupom krajského súdu v namietanom konaní a jeho rozsudkom dôjsť ani k porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Z uvedeného dôvodu je sťažnosť sťažovateľa v tejto časti tiež zjavne neopodstatnená a ústavný súd ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2013